

# MUTEZİLE KELAM LİTERATÜRÜ

|       |                                       |                                                                                                                                                          |
|-------|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | Ders Adı:                             | MUTEZİLE KELAM LİTERATÜRÜ                                                                                                                                |
| 2     | Ders Kodu:                            | TIB6129                                                                                                                                                  |
| 3     | Ders Türü:                            | Seçmeli                                                                                                                                                  |
| 4     | Ders Seviyesi                         | Doktora                                                                                                                                                  |
| 5     | Dersin Verildiği Yıl:                 | 1                                                                                                                                                        |
| 6     | Dersin Verildiği Yarıyıl              | 1                                                                                                                                                        |
| 7     | Dersin AKTS Kredisi:                  | 7.00                                                                                                                                                     |
| 8     | Teorik Ders Saati (saat/Hafta)        | 3.00                                                                                                                                                     |
| 9     | Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)       | 0.00                                                                                                                                                     |
| 10    | Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) : | 0                                                                                                                                                        |
| 11    | Dersin Önkoşulu:                      | Yok                                                                                                                                                      |
| 12    | Dersin Dili:                          | Türkçe                                                                                                                                                   |
| 13    | Dersin Veriliş Şekli:                 | Yüz yüze                                                                                                                                                 |
| 14    | Dersin Koordinatörü:                  | Prof. Dr. ORHAN ŞENER KOLOĞLU                                                                                                                            |
| 15    | Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları: |                                                                                                                                                          |
| 16    | Koordinatör İletişim Bilgileri:       | orhankologlu@hotmail.com, okologlu@uludag.edu.tr<br>0224 243 10 66-60143, U.Ü. İlahiyat Fakültesi                                                        |
| 17    | Dersin WEB adresi:                    |                                                                                                                                                          |
| 18    | Dersin Amacı:                         | Mutezile kelâm literatürü hakkında bilgi vermek ve Mutezile kelâm eserlerini anlamlandıracak ve bu eserlerden çıkarımlar yapabilecek nosyon kazandırmak. |
| 19    | Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:      |                                                                                                                                                          |
| 20    | Dersin Öğrenme Kazanımları:           |                                                                                                                                                          |
|       | 1                                     | Mutezile kelim literatürünü ve bu literatürün özelliklerini tanıyabilme.                                                                                 |
|       | 2                                     | Mutezile kelim literatürünün kelim literatürü içerisindeki yerini açıklayabilme.                                                                         |
|       | 3                                     | Mutezile kelim metinlerini analiz edebilme.                                                                                                              |
|       | 4                                     | Mutezile kelim eserlerinden günümüze yönelik çıkarımlar yapabilme.                                                                                       |
|       | 5                                     | İslâm'da akli düşüncenin temelleri hakkında perspektif geliştirebilme.                                                                                   |
|       | 6                                     | Dini düşüncede akıl-nakil ilişkisini kavrayabilme.                                                                                                       |
|       | 7                                     | Teolojik konular üzerinde sistematik ve tutarlı düşünebilme.                                                                                             |
|       | 8                                     | Dinin temel metinleri üzerinde özgün yorumlar geliştirebilme.                                                                                            |
|       | 9                                     | İleri teolojik tartışmalar yapabilme.                                                                                                                    |
|       | 10                                    | Dini düşüncede apolojik yaklaşımlar geliştirebilme.                                                                                                      |
| 21    | Dersin İçeriği:                       |                                                                                                                                                          |
| Hafta | <b>DERS İÇERİKLERİ</b>                |                                                                                                                                                          |
|       | <b>Teorik</b>                         | <b>Uygulama</b>                                                                                                                                          |
| 1     | Mutezile kelim literatürüne giriş.    |                                                                                                                                                          |
| 2     | Mutezile kelim metinlerinin yapısı.   |                                                                                                                                                          |
| 3     | İlk dönem Mutezile kelâm metinleri.   |                                                                                                                                                          |

|                                                |                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4                                              | Sistemleşme sonrası dönem Mutezile kelim<br>metinleri.     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 5                                              | Mutezile kelim eserlerinde metodoloji.                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 6                                              | Mutezili reddiyeler.                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 7                                              | Mutezili makalat eserleri.                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 8                                              | Kâdî Abdülcebbâr'ın Muğnî adlı eseri ve<br>seçme parçalar. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 9                                              | Kâdî Abdülcebbâr'ın diğer eserleri.                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 10                                             | Mankdîm Şeşdiv'in Talik adlı eseri ve seçme<br>parçalar.   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 11                                             | İbn Metteveyh'in Mecnû adlı eseri ve seçme<br>parçalar.    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 12                                             | Ebu Reşid en-Nisaburî'nin eserlerinden<br>seçme parçalar.  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 13                                             | İbnü'l-Melâhimî'nin eserlerinden seçme<br>parçalar.        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 14                                             | Şii-Mutezili kelim eserlerinden seçme<br>parçalar.         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 22                                             | Ders Kitabı, Referanslar ve/veya Diğer<br>Kaynaklar:       | 1. Orhan Şener Koloğlu, Cübbailer'in Kelam Sistemi,<br>İstanbul 2011.<br>2. Orhan Şener Koloğlu, Mutezile'nin Felsefe Eleştirisi,<br>Bursa 2011.<br>3. Ebü'l-Hüseyin Hayyat, İntisar, Kahire 1957.<br>4. Kadı Abdülcebbar, Muğni, Kahire 1954-1967.<br>5. İbnü'l-Melahimi, el-Faik fi Usulî'd-Din, Tahran 2006.<br>6. Marife Dergisi, Mutezile özel sayısı, Konya 2001.<br>7. Ebu Reşid en-Nisaburi, Mesailü'l-Hilaf, Kahire 1975.<br>8. TDV İslam Ansiklopedisi, Mutezile maddesi. |
| 23                                             | Değerlendirme                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI                        |                                                            | SAYISI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Ara Sınav                                      |                                                            | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Kısa Sınav                                     |                                                            | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Ödev                                           |                                                            | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Yıl Sonu Sınavı                                |                                                            | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Toplam                                         |                                                            | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Yıl içi çalışmalarının Başarıya Oranı          |                                                            | 0.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Finalin Başarıya Oranı                         |                                                            | 100.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Toplam                                         |                                                            | 100.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları |                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 24                                             | AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

| ETKİNLİK                                                | SAYISI | Süresi (Saat) | Toplam İş Yüğü (Saat) |
|---------------------------------------------------------|--------|---------------|-----------------------|
| Teorik Dersler                                          | 14     | 3.00          | 42.00                 |
| Uygulamalı Dersler                                      | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme) | 14     | 11.00         | 154.00                |
| Ödevler                                                 | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Projeler                                                | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Arazi Çalışmaları                                       | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Arasınaylar                                             | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Diğer                                                   | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Yarıyıl Sonu Sınavı                                     | 1      | 14.00         | 14.00                 |
| Toplam İş Yüğü                                          |        |               | 210.00                |
| Toplam İş Yüğü / 30 saat                                |        |               | 7.00                  |
| Dersin AKTS Kredisi                                     |        |               | 7.00                  |

| 25                                                | PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE<br>DERS ÖĞRETİM KAZANIMLARI İLİŞKİSİ TABLOSU |     |     |         |     |     |        |     |     |          |      |      |              |      |      |      |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----|-----|---------|-----|-----|--------|-----|-----|----------|------|------|--------------|------|------|------|
|                                                   | PY1                                                                     | PY2 | PY3 | PY4     | PY5 | PY6 | PY7    | PY8 | PY9 | PY10     | PY11 | PY12 | PY13         | PY14 | PY15 | PY16 |
| ÖK1                                               | 3                                                                       | 4   | 0   | 0       | 0   | 0   | 0      | 0   | 0   | 0        | 0    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK2                                               | 2                                                                       | 3   | 0   | 0       | 0   | 0   | 0      | 0   | 0   | 0        | 0    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK3                                               | 0                                                                       | 0   | 0   | 0       | 0   | 0   | 0      | 0   | 3   | 5        | 0    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK4                                               | 0                                                                       | 0   | 0   | 0       | 0   | 0   | 0      | 0   | 0   | 0        | 0    | 5    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK5                                               | 0                                                                       | 4   | 0   | 0       | 0   | 0   | 0      | 0   | 0   | 0        | 0    | 3    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK6                                               | 0                                                                       | 4   | 0   | 0       | 0   | 0   | 0      | 0   | 0   | 0        | 0    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK7                                               | 0                                                                       | 0   | 4   | 0       | 0   | 0   | 0      | 0   | 0   | 0        | 4    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK8                                               | 0                                                                       | 0   | 0   | 0       | 0   | 0   | 0      | 0   | 0   | 0        | 0    | 4    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK9                                               | 0                                                                       | 0   | 0   | 0       | 0   | 0   | 2      | 0   | 0   | 0        | 3    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK10                                              | 0                                                                       | 0   | 0   | 0       | 0   | 0   | 0      | 1   | 0   | 0        | 3    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri |                                                                         |     |     |         |     |     |        |     |     |          |      |      |              |      |      |      |
| Katkı Düzeyi:                                     | 1 çok düşük                                                             |     |     | 2 Düşük |     |     | 3 Orta |     |     | 4 Yüksek |      |      | 5 Çok Yüksek |      |      |      |